

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ

ДІЯЛЬНІСТЬ

- {Вводиться в дію Постановою ВР*
№ 2136-ХІІ від 18.02.92, ВВР, 1992, № 22, ст.304}
{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2549-ХІІ від 07.07.92, ВВР, 1992, № 39, ст.572
№ 2932-ХІІ від 26.01.93, ВВР, 1993, № 11, ст. 83
№ 3784-ХІІ від 23.12.93, ВВР, 1994, № 11, ст. 52
№ 85/98-ВР від 05.02.98, ВВР, 1998, № 26, ст.149
№ 312-ХІV від 11.12.98, ВВР, 1999, № 4, ст.35
№ 1381-ХІV від 13.01.2000, ВВР, 2000, № 10, ст.79
№ 2181-ІІІ від 21.12.2000 — набуває чинності з 1 квітня 2001 року,
ВВР, 2001, № 10, ст.44
№ 2246-ІІІ від 18.01.2001, ВВР, 2001, № 14, ст.72
№ 3111-ІІІ від 07.03.2002, ВВР, 2002, № 33, ст.236
№ 662-ІV від 03.04.2003, ВВР, 2003, № 27, ст.209 — набуває чинності
01.08.2003 року
№ 747-ІV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 29, ст.236
№ 762-ІV від 15.05.2003, ВВР, 2003, № 30, ст.247
№ 965-ІV від 19.06.2003, ВВР, 2003, № 45, ст.357
№ 1130-ІV від 11.07.2003, ВВР, 2004, № 8, ст.66
№ 2322-ІV від 12.01.2005, ВВР, 2005, № 10, ст.187
№ 2600-ІV від 31.05.2005, ВВР, 2005, № 25, ст.335
№ 3200-ІV від 15.12.2005, ВВР, 2006, № 14, ст.116
№ 1254-VI від 14.04.2009, ВВР, 2009, № 36-37, ст.511
№ 2258-VI від 18.05.2010, ВВР, 2010, № 29, ст.392
№ 2397-VI від 01.07.2010, ВВР, 2010, № 38, ст.508
№ 2756-VI від 02.12.2010, ВВР, 2011, № 23, ст.160
№ 2939-VI від 13.01.2011, ВВР, 2011, № 32, ст.314
№ 3334-VI від 12.05.2011, ВВР, 2011, № 45, ст.485
№ 3412-VI від 19.05.2011, ВВР, 2011, № 50, ст.540
№ 4652-VI від 13.04.2012, ВВР, 2013, № 21, ст.208
№ 5463-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 4, ст.61
№ 406-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 20-21, ст.712
№ 1697-VII від 14.10.2014, ВВР, 2015, № 2-3, ст.12
№ 1698-VII від 14.10.2014, ВВР, 2014, № 47, ст.2051
№ 193-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 21, ст.134
№ 198-VIII від 12.02.2015, ВВР, 2015, № 17, ст.118
№ 267-VIII від 19.03.2015, ВВР, 2015, № 22, ст.151
№ 580-VIII від 02.07.2015, ВВР, 2015, № 40-41, ст.379
№ 794-VIII від 12.11.2015, ВВР, 2016, № 6, ст.55

№ 901-VIII від 23.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.44
№ 1492-VIII від 07.09.2016, ВВР, 2016, № 43, ст.736 — положення
щодо застосування пробаційних програм набирають чинності з 1
січня 2018 року

№ 1798-VIII від 21.12.2016, ВВР, 2017, № 7-8, ст.50

№ 1965-VIII від 21.03.2017, ВВР, 2017, № 16, ст.199

№ 2505-VIII від 12.07.2018, ВВР, 2018, № 38, ст.280

№ 2720-VIII від 16.05.2019, ВВР, 2019, № 22, ст.84}

{У тексті Закону слова «Служба національної безпеки», «Управління охорони вищих посадових осіб України» у всіх відмінках замінено, відповідно словами «Служба безпеки», «Управління державної охорони України» у відповідних відмінках згідно із Законом № 2246-III від 18.01.2001}

{У тексті Закону слова «Генеральний прокурор України» в усіх відмінках замінено словами «Генеральний прокурор» у відповідному відмінку згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

Стаття 1. Завдання оперативно-розшукової діяльності

Завданням оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підривною діяльністю спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави.

{Стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1381-XIV від 13.01.2000, № 2246-III від 18.01.2001}

Стаття 2. Поняття оперативно-розшукової діяльності

Оперативно-розшукова діяльність — це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Стаття 3. Правова основа оперативно-розшукової діяльності

Правову основу оперативно-розшукової діяльності становлять Конституція України, цей Закон, Кримінальний, Кримінальний процесуальний, Податковий та Митний кодекси України, закони України про прокуратуру, Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Службу безпеки, Державну прикордонну службу України, Державну кримінально-виконавчу службу України, державну охорону органів державної влади України та посадових осіб, статус суддів, забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному

судочинства, державний захист працівників суду і правоохоронних органів, інші законодавчі акти та міжнародно-правові угоди і договори, учасником яких є Україна.

{Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1381-XIV від 13.01.2000, № 662-IV від 03.04.2003, № 1254-VI від 14.04.2009, № 4652-VI від 13.04.2012, № 406-VII від 04.07.2013, № 198-VIII від 12.02.2015, № 794-VIII від 12.11.2015, № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 4. Принципи оперативно-розшукової діяльності

Оперативно-розшукова діяльність ґрунтується на принципах верховенства права, законності, дотримання прав і свобод людини.
{Текст статті 4 в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

Стаття 5. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність

Оперативно-розшукова діяльність здійснюється оперативними підрозділами:

Національної поліції — підрозділами кримінальної та спеціальної поліції;

{Абзац другий частини першої статті 5 в редакції Закону № 3784-12 від 23.12.93; із змінами, внесеними згідно із Законом № 312-XIV від 11.12.98; в редакції Закону № 2246-III від 18.01.2001; із змінами, внесеними згідно із Законом № 762-IV від 15.05.2003 — щодо набуття чинності див. «Прикінцеві положення» Закону; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3334-VI від 12.05.2011, № 193-VIII від 12.02.2015, № 580-VIII від 02.07.2015; в редакції Закону № 901-VIII від 23.12.2015}

Державного бюро розслідувань — оперативними, оперативно-технічними, внутрішнього контролю, забезпечення особистої безпеки;

{Частину першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 794-VIII від 12.11.2015; в редакції Закону № 2720-VIII від 16.05.2019}

Служби безпеки України — контррозвідкою, військовою контррозвідкою, захисту національної державності, спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, оперативно-технічними, внутрішньої безпеки, оперативного документування, боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів;
{Абзац частини першої статті 5 в редакції Закону № 2246-III від 18.01.2001; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3200-IV від 15.12.2005}

Служби зовнішньої розвідки України — агентурної розвідки, оперативно-технічними, власної безпеки;

{Частину першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 3200-IV від 15.12.2005}

Державної прикордонної служби України — розвідувальним органом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону (агентурної розвідки, оперативно-технічним, власної безпеки), оперативно-розшуковими підрозділами відповідно спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону та його територіальних органів, підрозділами з охорони державного кордону органів охорони державного кордону та Морської охорони, забезпечення внутрішньої безпеки, забезпечення власної безпеки, оперативного документування та оперативно-технічними;

{Абзац частини першої статті 5 в редакції Законів № 3111-III від 07.03.2002, № 662-IV від 03.04.2003 — набуває чинності з 01.08.2003 року; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2600-IV від 31.05.2005, № 3200-IV від 15.12.2005}

управління державної охорони — підрозділом оперативного забезпечення охорони виключно з метою забезпечення безпеки осіб та об'єктів, щодо яких здійснюється державна охорона;

{Абзац частини першої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2246-III від 18.01.2001}

органів доходів і зборів — оперативними підрозділами податкової міліції та підрозділами, які ведуть боротьбу з контрабандою;

{Частину першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 85/98-ВР від 05.02.98; в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України;

{Частину першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 312-XIV від 11.12.98; в редакції Закону № 1254-VI від 14.04.2009; із змінами, внесеними згідно із Законами № 4652-VI від 13.04.2012, № 1492-VIII від 07.09.2016}

розвідувального органу Міністерства оборони України — оперативними, оперативно-технічними, власної безпеки;

{Частину першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 3111-III від 07.03.2002}

{Абзац десятий частини першої статті 5 виключено на підставі Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Національного антикорупційного бюро України — детективів, оперативно-технічними, внутрішнього контролю.

{Частину першу статті 5 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом № 1698-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 198-VIII від 12.02.2015}

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2932-12 від 26.01.93}

Проведення оперативно-розшукової діяльності іншими підрозділами зазначених органів, підрозділами інших міністерств, відомств, громадськими, приватними організаціями та особами забороняється.

{Частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2246-III від 18.01.2001}

Стаття 5-1. Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності

Співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності між міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, державними органами, до складу яких входять оперативні підрозділи, визначені у статті 5 цього Закону, та правоохоронними і спеціальними службами інших держав, які мають у своєму складі відповідні підрозділи, а також з міжнародними правоохоронними організаціями здійснюється відповідно до законодавства України, міжнародних договорів України, а також установчих актів та правил міжнародних правоохоронних організацій, членом яких є Україна.

{Закон доповнено статтею 5-1 згідно із Законом № 2397-VI від 01.07.2010}

Стаття 6. Підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності

Підставами для проведення оперативно-розшукової діяльності є:

1) наявність достатньої інформації, одержаної в установленому законом порядку, що потребує перевірки за допомогою оперативно-розшукових заходів і засобів, про:

- злочини, що готуються;
- осіб, які готують вчинення злочину;
- осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання;
- осіб безвісно відсутніх;
- розвідувально-підривну діяльність спецслужб іноземних держав, організацій та окремих осіб проти України;
- реальну загрозу життю, здоров'ю, житлу, майну працівників суду і правоохоронних органів у зв'язку з їх службовою діяльністю, а також осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів, з метою створення необхідних умов для належного відправлення правосуддя; співробітників розвідувальних органів України у зв'язку із службовою діяльністю цих осіб, їх близьких родичів, а також осіб, які конфіденційно співробітничали або співробітничали з розвідувальними органами України, та членів їх сімей з метою належного здійснення розвідувальної діяльності

{Пункт 1 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1381-XIV від 13.01.2000, № 2246-III від 18.01.2001, № 3111-III від 07.03.2002; в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

2) запити повноважних державних органів, установ та організацій про перевірку осіб у зв'язку з їх допуском до державної таємниці і до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках, а також осіб, яким надається дозвіл на перебування без супроводу в контрольованих та стерильних зонах, зонах обмеженого доступу, що охороняються, та критичних частинах таких зон аеропортів;

{Пункт 2 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2246-III від 18.01.2001, № 1965-VIII від 21.03.2017}

3) потреба в отриманні розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави;

4) наявність узагальнених матеріалів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, отриманих в установленому законом порядку.

{Частину першу статті 6 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 2258-VI від 18.05.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012}

Зазначені підстави можуть міститися в заявах, повідомленнях громадян, посадових осіб, громадських організацій, засобів масової інформації, у письмових дорученнях і постановках слідчого, вказівках прокурора, ухвалах слідчого судді, суду, матеріалах правоохоронних органів, у запитах і повідомленнях правоохоронних органів інших держав та міжнародних правоохоронних організацій, а також запитах повноважних державних органів, установ та організацій, визначених Кабінетом Міністрів України, про перевірку осіб у зв'язку з їх допуском до державної таємниці, до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках.

{Частина друга статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2246-III від 18.01.2001, № 2397-VI від 01.07.2010; в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

Забороняється приймати рішення про проведення оперативно-розшукових заходів при відсутності підстав, передбачених у цій статті.

Стаття 7. Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність

Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, зобов'язані:

1) у межах своїх повноважень відповідно до законів, що становлять правову основу оперативно-розшукової діяльності, вживати необхідних оперативно-розшукових заходів щодо

ЗМІСТ

Стаття 1. Завдання оперативно-розшукової діяльності.....	4
Стаття 2. Поняття оперативно-розшукової діяльності.....	4
Стаття 3. Правова основа оперативно-розшукової діяльності.....	4
Стаття 4. Принципи оперативно-розшукової діяльності.....	5
Стаття 5. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.....	5
Стаття 5-1. Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності.....	7
Стаття 6. Підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності.....	7
Стаття 7. Обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.....	8
Стаття 8. Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.....	10
Стаття 9. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності.....	14
Стаття 9-1. Строки ведення оперативно-розшукових справ.....	19
Стаття 9-2. Закриття оперативно-розшукових справ.....	22
Стаття 10. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності.....	23
Стаття 11. Сприяння здійсненню оперативно-розшукової діяльності.....	23
Стаття 12. Соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів.....	24
Стаття 13. Соціальний і правовий захист особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності.....	25
Стаття 14. Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності.....	25